

[CONSTANTIJN HUYGENS (HOFWIJK)]
AAN [AMALIA VAN SOLMS (DEN HAAG)]
2 JUNI 1651
5148

Vervolg op Huygens' brief aan Amalia van Solms van 29 mei 1651 (Worp 5, nr. 5147, pp. 92-93).

Samenvatting: Huygens bespreekt de stand van zaken inzake de voogdijkwestie. Tijdens zijn afwezigheid heeft een gezelschap dat zijn huis bezocht aldaar een couplet uit een enigszins scabreus lied voor hem opgeschreven.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLVI, fol. 137: brief (enkelvel, 20x30cm, ab | -; Constantijn Huygens jr.).

Vroegere uitgaven: Jorissen, *Mémoires*, p. LXXXVIII: onvolledig (<Il me compta ... ne soit renversée totalement.>).

— Worp 5, nr. 5148, pp. 93-94: volledig.

Namen: Hugo Block; Frederik Willem van Brandenburg; Johan Dedel; Frédéric Armand graaf van Schomberg.

Plaatsen: Delft; Den Haag; Leiden.

Glossarium: chanson (lied); couplet (couplet).

Transcriptie

¹** 1651.

J'employay hier mon après-disnée avec Monsieur Dedel, qui est à une heure d'icy en sa maison de campagne. Il me compta fort au long tout ce qui s'est passé à la Cour, dans la décision de l'affaire, et pense avoir procuré avec Block un avantage si considérable à Vostre Altesse, en ce qu'elle a esté nommée pour tierce personne dans la tutèle (ce qu'ils ont eu mille peines à obtenir), que par-là il est ouvert une porte au Grand Conseil d'achever la chose absolument en faveur de Vostre Altesse, ne doutant pas, en fin, que la sentence ne soit renversée totalement. Il a raisonné dans son advis fort doctement, et avec des argumens indisputables, si l'impudence ne l'eust emporté sur la raison.

Pour l'appel, il dit que les advocats de l'autre costé n'oseroyent avoir ouvert la bouche pour la disputer, parce qu'outre ceste belle maintenue en possession, il y a décision au pétoire; qu'au reste il n'y a rien de pressé, parce que partie ne peut remuer dans les premiers dix jours.

J'ay pensé depuis que je tascheray d'avoir de luy un recueil par escrit de ses raisonnemens pour m'en servir à instruire de nos nouveaux juges, qui déferent beaucoup à son sçavoir et | b | à sa probité, cognoissans d'ailleurs qu'il est desinteressé en tout. Je luy ay communiqué le project d'un mémoire de ce que debvra faire Monsieur l'Électeur, qu'il approuve fort. J'auray demain l'honneur de le monstrier à Vostre Altesse, qui asseurement en demeurera satisfaicte, et trouvera que nous avons moyen de nous vanger de l'iniquité, et de procurer le bien de l'enfant et de la Maison, qui est mon but.

Pendant que je fus chez Dedel, Chomberg avoit esté icy avec compagnie de dames et hommes Anglois, à ce que dit mon jardinier, qui avoyent passé le temps à rire et à trépigner dans mes plantages et dans la maison bien une heure ou deux. Quelqu'un de la compagnie m'avoit escrit dans mon cabinet un couplet de chanson qui sent beaucoup mieux le bordel que l'église. Mon homme n'avoit cognu que Chomberg, mais l'on peut bien juger à peu près qui ²estoyent les autres.

Je suis obligé d'arrester encor icy aujourd'huy, si Vostre Altesse ne me commande le contraire. Je voudroy que Dedel fust si prest à revenir, mais il a des affaires à Delft et à Leiden, qui l'occupent presque toute la semaine qui vient. Lundi toutefois il fera un tour à La Haye, et je procureray qu'il voye Vostre Altesse, ce

1. <** 1651.> autograaf.

2. Worp: <sont>.

qu'aussi bien il fera dorénavant, dit-il, sans retenue, et elle sera bien ayse de son discours. Aussi pourra elle l'animer à parler à ceux qu'il appartient.

De mon chasteau de Hofwijck, ce 2e Juin 1651.

Vertaling

*** 1651.

Ik bracht gisteren mijn avond door met de heer [Johan] Dedel, die op een uur gaans van hier in zijn buitenhuis verblijft. Hij vertelde mij zeer uitgebreid over alles wat er aan het hof is gebeurd inzake de besluiten rond de kwestie, en meent samen met [de heer Hugo] Block u een aanzienlijk voordeel te hebben verschaft, doordat u bent benoemd als derde voogdes (en om dat te verkrijgen hebben zij zich zeer moeten inspannen), door welke benoeming de weg is vrijgekomen voor de Grote Raad om de zaak beslist in uw voordeel te besluiten, zonder de minste twijfel dat uiteindelijk de uitspraak volledig zal worden herzien. Hij heeft zijn mening zeer goed beredeneerd en met onbetwistbare argumenten, wanneer de onbeschaamdheid het niet wint van de rede.

Wat het beroep betreft zegt hij dat de advocaten van de andere partij hun mond niet zullen hebben durven openen om dat aan te vechten, omdat er behalve over deze fraaie handhaving van het bezitsrecht een beslissing wordt genomen over het eigendomsrecht; en dat er verder niets is dat in haast behoeft te worden gedaan, omdat de tegenpartij de eerste tien dagen niets kan ondernemen.

Ik heb sindsdien bedacht dat ik zal proberen een schriftelijk overzicht van zijn redenaties van hem te verkrijgen, om die te gebruiken om onze nieuwe rechters te instrueren, die zich in sterke mate richten naar zijn kennis en zijn rechtschapenheid, terwijl ze verder weten dat hij in alles belangeloos is. Ik heb hem de schets van een memorandum gestuurd inzake wat mijnheer de ³keurvorst zal moeten doen, waarmee hij het volledig eens is. Ik zal morgen gelegenheid hebben die te laten zien aan u, die er zeker tevreden over zult zijn, en u zult ontdekken dat wij mogelijkheden hebben om het onrecht te wreken, en te zorgen voor het welzijn van het ⁴kind en van het ⁵huis, hetgeen mijn doel is.

Terwijl ik bij Dedel was, was [de heer Frédéric Armand graaf van] Schomberg hier geweest met een gezelschap van Engelse dames en heren, die, naar mijn tuinman zegt, hun tijd doorbrachten met pret maken en toch zeker een uur of twee dwars door mijn aanplant en het huis te lopen. Iemand uit het gezelschap had voor mij in mijn kabinet een couplet van een liedje opgeschreven dat eerder naar het bordeel riekt dan naar de kerk. Mijn [tuin-]man herkende slechts Schomberg, maar men kan wel raden wie de anderen zijn geweest.

Ik ben genoodzaakt hier ook vandaag nog te blijven, wanneer u mij niet het tegendeel gebiedt. Ik zou willen dat Dedel eveneens zo na bij terugkeren zou zijn, maar hij moet zaken in Delft en Leiden afhandelen, welke hem bijna de hele komende week in beslag zullen nemen. Maandag [5 juni] zal hij in ieder geval een reis naar Den Haag maken, en ik zal ervoor zorgen dat hij u bezoekt, wat hij, naar hij zegt, in het vervolg evenzeer zal zonder terughouden zal doen, en u zult tevreden zijn met zijn optreden. U zou hem dan ook ertoe kunnen opwekken te praten met hen waar hij bij hoort.

Uit mijn kasteel Hofwijck, 2 juni 1651.

3. Frederik Willem van Brandenburg.

4. Willem III.

5. Het Huis van Oranje.
